№ 21. Czwartek 27. Stycznia 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł. miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Inserya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

W połączonej gminie wielkiej i małej *Sołonki* w obwodzie lwowskim założono nową szkołę parafialną. Na utrzymanie nauczyciela i dyaka w jednej osobie ofiarowała gmina Sołonka po wieczne czasy roczną kwotę 105 zł. wal. austr., której część wynoszącą 57 zł. 49½ c. wal. austr. pokrywać będą roczne procenta z obligacyi, jakie obie gminy ofiarowały na fundusz szkolny, a reszta ma być rozłożona na mieszkańców gminy. Dalej obowiązała się gmina wystawić w jak najkrótszym czasie dom szkolny z pomieszkaniem nauczyciela i odstąpić oraz pod budowlę i na szkółkę drzew owocowych własny grunt objętości 300 sążni kwadratowych. Na pokrycie kosztów budowli ofiarował właściciel Sołonki 50 zł. m. k. Nakoniec obowiązała się gmina, utrzymywać budynek szkolny zawsze w dobrym stanie, sprawiać porządki szkolne, na opał szkoły dostarczać rocznie własnym kosztem 4 sągów drzewa i utrzymywać posługacza przy szkole.

Udowodnioną temi ofiarami troskliwość o rozszerzenie oświaty między ludem podaje c. k. galic. Namiestnictwo z należytem uznaniem do wiadomości powszechnej.

Sprawy krajowe.

Wiedeń, 24. stycznia. C. k. ministeryum finansów podaje do publicznej wiadomości, że odnośnie do obwieszczenia z 28. listopada 1857, względem wykupionych w roku administracyjnym 1857 obligacyi z gatunków długu poniżej wyrażonych, wykupiono także i w roku administracyjnym 1858 następujące kwoty obligacyjne na rachunek powszechnego funduszu umarzania długów państwa.

1. Z zapisów długu państwa pożyczki z roku 1851, a mianowicie:		
Z seryi A. kwota kapitałowa	878.900	złr.
Z seryi B. kwota kapitałowa	240.600	„
razem kwota kapitałowa . . .	1,119.500	złr.
2. Z długu państwa, wynikłego przez wymianę procentów, kuponów i wylosowanie pożyczki loteryjnej, kwota kapitałowa	425.000	„
3. Z zapisów długu państwa pożyczki waluty bankowej z roku 1852, kwota kapitałowa	830.000	„
4. Z zapisów długu państwa pożyczki w srebrze z roku 1854, kwota kapitałowa	399.500	„
Razem	2,774.000	złr.

Obligacye te zostają wyciągnięte z obiegu i po uprzedniem obwieszczeniu będą publicznie zniszczone.

Z doliczeniem wykupionych już na mocy dawniejszego obwieszczenia obligacyi wyjęto przeto teraz z obiegu.

1. Z pożyczki roku 1851, a mianowicie:		
W obligacyach seryi A.	5,020.300	złr.
W obligacyach seryi B.	1,373.600	„
Razem . . .	6.393.900	złr.
2. Z długu przemiany	2,547.300	„
3. Z pożyczki waluty bankowej r. 1852 . . .	4.150.000	„
4. Z pożyczki w srebrze r. 1854	1,392.600	„
Razem w monecie konwenc. . .	14,483 800	złr.

(Wypadki dzienne. — Jubileusz w Morawii. — Jazda na Dunaju.)

Litogr. kor. austr. pisze: Nic w tem dziwnego, jeśli potąd jeszcze nie ustał prąd bezzasadnych i niepokojących pogłosek. Uśmierzające i na przemian podniecające odezwy niektórych dzienników paryskich, które uchodzą powszechnie za półurzędowe, niedozwalają opinii publicznej uspokoić się zupełnie, a każdą wieść nową mogącą nabawić mieszkańców niepokojem usiłują zwykle uzasadnić wypadkiem na pozór prawdziwym. Nad tą dziwną igraszką godzi się szczerze ubolewać już dlatego, że zagraża zamieszaniem stosunków powszechnych, a powtarza się ona już tak często, że nawet tak dzienniki, jak niemniej i ci wszyscy, którzy przyczynili się w czemkolwiek do wzburzenia umysłów, spostrzegli się i pojęli to dobrze, jak wielka cięży na nich odpowiedzialność w tej mierze.

Dziennik *Constitutionnel* zawiera nieprzyjaźny dla Austryi artykuł, a to znów z powodu takzwanej kwestyi belgradzkiej. Wystawia też ciągle Austryę w świetle jakoby usiłowała traktaty ominąć.

Nie myślimy wchodzić z nim w dalekie spory Idziemy w tem tylko za własnem przekonaniem, jeśli utrzymujemy, że sumienność Austryi co do dotrzymania traktatów, postępowania w duchu porządku internacyonalnego i praw istnących, na których traktaty te oparto, tudzież co do wstrzymywania się od własnych dążności zaczepnych a niedopuszczenia cudzych, i co do przestrzegania własnych i cudzych praw internacyonalnych, była zawsze nieskazitelna i zjednała dla siebie uznanie powszechne. Austrya pragnie szczerze i usilnie pokoju i porządku w Europie, i tylko w obronie tego odwołuje się do swego oręża. Poświadczyć o tem mogą tak starsze, jak i nowsze jej dzieje, a wszyscy bezstronnie nietylko w kraju, lecz równie i za granicą są całkiem tego przekonania. Poczuwamy się do obowiązku oświadczyć się w ten sposób w obec wyszukanych zarzutów dziennika *Constitutionnel* i innych podzielających takie same dążności, i wypowiedzieliśmy tutaj tylko zdanie, które znajdzie zapewne odgłos w sercu bardzo wielu wiernych i życzliwych mieszkańców.

Z Konstantynopola otrzymaliśmy prywatną wiadomość z 16. b. m., jakoby Porta wysoka potąd jeszcze niecofnęła skargi wniesionej na nieprawe wybory w Multanach, a to z tej jak słychać przyczyny, że Francya ociąga się dotąd z odpowiedzią swoją. Korespondencya stambulska uwydatnia przytem, że zwlekanie tej sprawy ważnej nie zgadza się bynajmniej z duchem traktatu paryskiego, którym chciano przedewszystkiem zawarować prawa i bezpieczeństwo Porty wysokiej.

Na wczorajszą (z 22.) giełdę paryską wywarła jak się zdaje wpływ niepomyślny najbardziej ta pogłoska, że Francya chce dać poręczenie za najnowszą pożyczkę sardyńską. O dalszem doniesieniu dzienników belgijskich, jakoby w Turynie miały nastąpić już układy w tej mierze, wspominamy tylko pobieżnie, gdyż nie są jeszcze sprawdzone.

— W Morawii czyni tak duchowieństwo, jako też ludność przygotowania do uroczystego obchodu tysiącletniego jubileuszu zaprowadzenia chrześciaństwa. Z tą uroczystością zostaje w związku podróż księcia Arcybiskupa Ołomunieckiego do Rzymu, gdzie relikwie morawskich apostołów Cyrila i Metodyusza jeszcze dotychczas nietknięte spoczywają.

— Dla wysadzenia w powietrze skały w Donau-Strudel podczas zimy 1859, zacząwszy od 24. b. m., zostanie przewóz na Dunaju między Grein i St. Nikola od poniedziałku każdego tygodnia aż włącznie do piątku całkiem zamknięty, i tylko każdej soboty i niedzieli może się odbywać żegluga na tej przestrzeni Dunaju pod nakazanemi obwieszczeniem z 1. czerwca 1857 warunkami.

(Sprawozdanie gubernatora austryackiego narodowego banku, Józefa Pipitz na zgromadzeniu bankowego wydziału d. 17. stycznia 1859.)

I. Ważną zmianę przyniósł z sobą najwyższy patent z 27. kwietnia 1858 dla banku narodowego. Na mocy §§. 3, 5, 10 i 13 tego patentu ma ustać z końcem roku 1858 konwencyjna czyli 20 złr. stopa taka dla banku narodowego, a w miejscu jej będzie nowa 45 zł. stopa monetarna statutową zasadą w obrocie bankowym.

Jak pojedyńczo i stosownie ułatwiała ustawa przejście do nowej waluty austryackiej, tak były jednak przy wielkim obiegu banknotów wiele technicznych trudności do pokonania, a bank narodowy był przeto zmuszony łożyć pracę tych ośmiu miesięcy, nim mógł przystąpić do zupełnego zaprowadzenia nowej waluty.

Szczególniej ważne normy przepisała cesarska ustawa z 30. sierpnia 1858 dla banku narodowego. Bowiem §§. 2, 3, 4, 7, 8 i 9 postanawiają, jak ma być zabezpieczona zapłata, pokrycie i kontrola banknotów opiewających na walutę austryacką.

Bankowi narodowemu powiodło się z wielkiem natężeniem trzy kategorye banknotów po 10, 100 i 1000 zł. waluty austryackiej wygotować zawczasu, z misterną ozdobą i w takiej ilości, że zupełnie osiągnięte zostały zamiary najwyższego rządu ściągnąć z obiegu jak najspieszniej banknoty monety konwencyjnej.

Cesarskie rozporządzenie z 26. grudnia 1858 (dziennik ust. w państwa nr. 244) roztrzygnęło, w jaki sposób kategorye 5, 2 i 1 złr. banknotów mają być ściągnięte z obiegu. Aby to spieszniej uskutecznić, niż się można było spodziewać według natury dóbr skarbowych, przeznaczonych jako rękojmia osobna na ich pokrycie, to

jest dochodem i sprzedażą, nadano narodowemu bankowi najłaskawsze upoważnienie wydawać na 1 złr. banknoty waluty austryackiej aż do sumy 100 milionów złotych.

Tranzytoryczną tę normę oznaczono dokładniej w namienionem rozporządzeniu; a że sporządzenie małych banknotów w obszernej ilości nie może postępować tak spieszno, jak nagli potrzeba, tedy bank narodowy musiał sobie wpoprzód zastrzedz, że nie wszędzie i nie bez ograniczenia zaspokoi żądanie wymiany.

II. Staranność o ścisłe wypełnienie zawartego przez najwyższy rząd państwa monetarnego traktatu i o spieszne powszechne zaprowadzenie prawnej waluty krajowej okazała się najskuteczniej w pomocy, jakiej użyczył Jego c. k. apostolska Mość usiłowaniom narodowego banku, który wierny swemu wielkiemu powołaniu, postanowił jak najspieszniej przedsięwziąć wypłaty srebrem według prawnych przepisów na nową walutę krajową i dla dalszych następstw zapewnić.

Wielki ten zamiar wymagał obszernej regulacyi stosunków kredytowych narodowego banku w obec państwa.

Przezto, że bank narodowy na mocy najwyższego rozporządzenia z 26. grudnia 1858 przyjął na siebie, w przeciągu jednego roku ściągnąć kategorye banknotów po 5, 2 i 1 złr. w monecie konwencyjnej, wzrosła dla niego powinność, któreę bez powiększenia swych zasiłków pieniężnych zaledwo mógł zadość uczynić.

Najwyższy rząd państwa zaasygnował przeto narodowemu bankowi wartujące efekta, które z natury swojej zupełnie przydatne są uskutecznić każdą razą znaczne powiększenie jego skarbu monetarnego.

Zawarta w tej mierze 26. grudnia 1858 między wysokiem c. k. ministerstwem finansów i dyrekcyą banku konwencya reguluje kredytowe stosunki narodowego banku, do państwa w tak pomyślny sposób, iż nie potrzeba, jak tylko spojrzeć na zwyczajny miesięczny wykaz banku narodowego, ażeby się przekonać, że przezto wszystkim słusznym żądaniom odpowiedziano.

Rzeczona nowa konwencya pozostawia z pretensyi narodowego banku do państwa tylko tak zwany dług pierwiastkowy, który pochodzi z wykupienia papierowych pieniędzy waluty wiedeńskiej i zmniejsza się za pomocą pewnych rat rocznych; bo pokrycie 100 milionów złotych waluty austryackiej w banknotach po jednemu złotemu, pozostaje narodowemu bankowi w przekazanych dobrach państwa, aż do umorzenia ich przychodami i powolnej ich sprzedaży.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Ameryka.

(Doniesienia z Nikaraguy. — Rewolucyjne powstanie w Hajty.)

Gazety Nowo-Yorskie ogłosiły dnia 2go stycznia zrana następujący telegram z Nowego Orleanu, sobota 1. stycznia:

„Przybyły tu z Ruatanu sloop donosi, że szoner „Susan“ wysadził swych pasażerów na ląd w Puerto Cabello w Honduras, i że zabierali się zaraz wyruszyć w pochód lądem do miasta Leon w Nikaraguy. Z arsenału w Leon zabrano broń, i teraz jest w ręku demokratów w Chinandega i Subliada, a ci czekają na przybycie Amerykanów, aby przeciw Martinezowi się oświadczyć. Chawes, krewny jenerała Valle, był w Oklklokal na granicy Nikaraguy. Cała prowincya Honduras i wielka liczba demokratów w Nikaraguy byli gotowi przyłączyć się do Amerykanów. Pułkownik Anderson wyprawił wpoprzód pułkownika Ratzmer, ażeby z mieszkańcami Leon zakończyć negocyacye polityczne.“

Późniejszy telegram z tego samego miejsca opisuje wypadek wyprawy całkiem inaczej:

„Nowy Orleans, 1. stycznia. Angielski wojenny paropływ „Basilisk“ zawinął dziś rano do odnogi Mobile z Belize w Honduras ze stem rozbitków na szonerze „Susan,“ których oficerowie angielscy na rozkaz gubernatora w Belize zabrali i uczciwie ich traktowali. Pasażery dostali się potem do Mobile. Przy wysadzeniu ich na ląd uformowano procesyę i wywieszono chorągiew Nikaraguy. Kapitan Maury był wywołany i miał mowę do ludu. Panuje wielkie wzburzenie.“

Hajti. Mieszkańcy miasta Saint-Marc na wyspie Hajti proklamowali republikę i jenerała Giffarda obrali prowizorycznym prezydentem.

Anglia.

(Wzmocnienie floty. — Metyngi dublińskie. — Doniesienia z zachodnich Indyi.)

Londyn, 21. stycznia. Nie podlega już prawie żadnej wątpliwości, że rząd zaproponuje na przyszłej sesyi wzmocnienie floty wojennej, a osobliwie parowej. *Times* robi uwagę, że wzmocnienie to bez wątpienia stosowne i konieczne w teraźniejszej chwili, nie wymaga jednak koniecznie podwyższenia budżetu marynarki. By uniknąć większych wydatków, potrzeba tylko używać roztropniej i oszczędniej niż dotąd wyznaczonych już pieniędzy. W zeszłym roku wynosił budżet marynarki 10.390.000 f. szt., a to prócz wydatków na wojnę perską i chińską.

— Z Irlandyi telegrafują, że na zgromadzenie właścicieli dóbr, członków parlamentu, których powołano na dzień 27. b. m. do Dublina, powstawać zaczynają przeważne głosy. Między temi znajduje się także Mr. Bernal Osborne, były sekretarz admiralicyi, który zaprzecza, by miała nowszemi czasy nadrastać liczba stowarzyszeń bandmanów i by ustawy na nich były dość skuteczne.

— Zachodnio-indyjska, statkiem „Magdalena“ nadesłana poczta, zawiera wiadomości sięgające po dzień 1. stycznia: Powietrze było piękne i spodziewano się, że żniwa pójdą pomyślnie. Stan zdrowia jak najlepszy. Statek „Roman Emperor“ z Madrasu, zawinął do Trinidadu po 82dniowej podróży z 380 wychodźcami, między którymi znajdowały się kobiety i dzieci. W podróży wydarzyły się tylko dwa wypadki śmierci; jedna z kobiet odebrała sobie życie. W południowo-amerykańskich republikach panował pokój. Szkoda wyrządzona pożarem w Walparaizo wynosi 3 miliony dolarów. Spodziewano się, że wojna między Ekwadorem a Peru załatwioną zostanie na drodze legalnej.

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Doniesienia z Dżeddy. — Stosunki handlowe.)

Paryż, 21. stycznia. Jak donosi *Monitor*, odwiedzał Cesarz wczoraj księcia Jerome w pałacu Royal.

— W roku 1858 zawarto w drugim okręgu paryzkim, najbogatszym z całej okolicy, o 264 ślubów małżeńskich mniej, niż w roku 1857.

— Podług doniesień z Dżeddy postępuje śledztwo ze sprawcami rzezi tamtejszej z całą surowością. Obudwu głównych przywódźców, kajmakama i dyrektora policyi, uwięziono już. Miano się przekonać teraz, że ci dwaj wydali sądowi dwunastu podwładnych swoich, by mogli uniknąć sami zasłużonej kary. Straceni winowajcy mieli działać jedynie z rozkazu tych dwóch urzędników. Wynagrodzenie, jakie ma zapłacić miasto niejest jeszcze oznaczone.

— Sprawozdania tegoroczne o stosunkach handlowych i fabrycznych są bardzo niepomyślne. Zwykle nie szedł handel i dawniej już w pierwszej połowie stycznia dość sporo, lecz tego roku podupadł prawie całkiem. Najwięcej przychodzi jeszcze ubolewać nad tem, że domy handlowe, które dawniej korzystały nawet i z tej przerwy, i zamawiały o tej porze nowe towary dla siebie, że tego roku zaszła znaczna zmiana w tej mierze, gdyż żaden z fabrykantów lub domów handlowych nie przyjmuje więcej takich poleceń. Dlatego też pozamykano teraz bardzo wiele sklepów. Długo nie może to jednak potrwać, gdyż i widoki polityczne polepszają się znacznie, i brak już widocznie towarów. W ogóle podnosi się coraz bardziej cena towarów, a fabrykanci chcieliby podwyżkę tę stale utrzymać, przewidując także i podrożenie surowcu, jako to: bawełny, jedwabiu i wełny. Utrzymują się też i wyższe ceny towarów kolonialnych; zboże i mąka nie staniały bynajmniej, a dostawcy wina drożą się ciągle z swym towarem, chociaż i tak już niewielu kupców się zgłasza. W kilku departamentach obwieszczono teraz, że szynkarzom, którzyby dopuścili się przekroczenia zakazu względem podawania jakiegobądź trunku ludziom już pijanym, odjęte będzie zaraz za pierwszym razem prawo dalszego szynkowania. Surowość zakazu tego sprawiła mocne wrażenie.

Belgia.

(Zagajenie i czynności w izbach.)

Bruxela, 21. stycznia. Z dniem 18. b. m. rozpoczęła izba znowu swe prace. P. Vanderstichelen zasiadał po raz pierwszy na ławie ministrów. Zaraz po zagajeniu posiedzenia odczytano petycye z licznemi podpisami, ażeby izba ze względu na dostateczne surowe postanowienia ustawy prasy z 1847 roku, zniosła obostrzenia zrewidowanego kodexu karnego. P. Savart i Rodenbach popierali petycyę. Po krótkich debatach poruczono dokument komisyi rozpoznawczej do niezwłocznego sprawozdania.

Dziś toczyła się dyskusya względem przymusu do szkoły i interwencyi duchowieństwa przy nauczaniu ludu.

Szwajcarya.

(Cło od przewozu zniżone.)

Z **Berny** 14. stycznia. Na wniosek związkowej rady i za porozumieniem się z narodową zniżyła rada stanów przewozowe cło od wszystkich na cetnary opłacanych towarów z 30 na 5 centymów od cetnara bez różnicy odległości. Oraz zawezwano związkową radę, ażeby rozpoznała, czy nie byłoby stosownem zniżyć przewozowe cło także i od towarów opłacanych według celnej ustawy z 1851 roku, nie na cetnary, lecz na sztuki i według wartości. W raporcie odnoszącym się do tej kwestyi nadmienił referent p. Stählin z Bazilei, że koleje żelazne przekształciwszy zupełnie stosunki komunikacyjne nadały także i przewozowi towarów w wielu krajach zupełnie inny obrót. Sieć żelaznych kolei w krajach sąsiednich uzupełnia się coraz bardziej, osobliwie we Francyi i Austryi; ta sieć otoczy wkrótce wielkiem swem kołem całą Szwajcaryę; należy się zatem obawiać, że w takim składzie rzeczy zagrożony zostanie przewóz na Szwajcaryę. W stosunku do 1856 roku okazuje się już w 1857 roku ubytek 19.000 cetnarów, pomimo że w latach od 1854 do 1856 roku powiększał się przeciętnie o 80.000 cetnarów co roku. Głównie z tych powodów zaproponował wydział głosować za zniżeniem cła. Spodziewają się, że ubytek powstający w finansach Szwajcaryi ze zniżenia cła wyrównany zostanie sowicie pomnożeniem przewozu.

Włochy.

(Zamachy rewolucyjne.)

Neapol, 21. stycznia. Do wiadomości nadesłanych z Paryża i Londynu dodają dzienniki jeszcze następujące szczegóły: Po zamachu Orsiniego uorganizowano w Londynie osobną policyę dozorczą nad politycznymi wychodźcami. W połowie francuska a w po-

łowie angielska wywiedziała się temi dniami, że w Neapolu zawiązane sprzysiężenie wybuchnąć miało w dzień zaślubin księcia następcy neapolitańskiego tronu. W chwili powitania w stolicy wylądować mieli drudzy spiskowi w pobliżu Neapolu i rozszerzyć rozruch na cały kraj. W jednym z domów leżących w pobliskości Neapolu odkryto ręczne granaty Orsiniego, ale nie dało się zapobiedz szerzeniu się politycznych broszurek i wizerunków króla Murata.

Niemce.

(Czynności w izbie berlińskiej. — Wiadomości bieżące.)

N. Pr. Ztg. donosi, że ministeryum postanowiło przedłożyć jeszcze na tej sesyi obydwom izbom ustawę względem opłaty podatku gruntowego. Według projektu w tej mierze p. Patow'a mają prowincye zachodnie doznać ulgi w tem opodatkowaniu, a ciężary podatkowe rozłożone będą w lepszym już stosunku także i na prowincye wschodnie królestwa pruskiego.

Poznań, 12. stycznia. Temi czasy wiele rozprawiały dzienniki o pojedynku, który z powodu nieporozumienia przy wyborach deputowanych, nastąpić miał między prezydentem policyi p. Bärensprung a Dr. Niegolewskim. Honorowa rada składająca się z dwóch Polaków: hrabi Tytusa Działyńskiego i p. Bentkowskiego, oraz z dwóch Niemców: hr. Königsmarka i rządowego prezydenta barona Mirbacha umieściła w tym względzie w tutejszym polskim i niemieckim dzienniku następujące obwieszczenie: „Podpisani, wybrani z obu stron do rady honorowej, oświadczają niniejszem, że nieporozumienia powstałe z artykułu umieszczonego w N. 538 i 547 dziennika narodowego względem zajść przy wyborach w Poznaniu, zostały załatwione obopólnem oświadczeniem w zupełnie honorowy sposób.“

Księstwa Naddunajskie.

(Sprawy serbskie. — Proklamacya Stewczy.)

Belgrad, 18. stycznia. Wczoraj telegrafował znowu książę Miłosz, że uważa za rzecz stosowną, ażeby Stewcza, który, jak wiadomo, nie przyjął poruczonej sobie kajmakamii, administrował kraj w charakterze zastępcy księcia aż do jego przybycia, i żeby wszyscy ministrowie podlegali jego rozkazom. Książę uwiadomił już i Portę o tem. Skupczyna przyjęła z radością ten rozkaz, i dodała chętnie Stewczy na jego żądanie Ugryczyca do pomocy, a Gruicza za sekretarza. Zaraz potem wydał Stewcza następującą proklamacyę:

„Wiadomo całemu narodowi serbskiemu, że Skupczyna narodowa imieniem narodu serbskiego zaniosła do Najjaśniejszego Sułtana prośbę, by raczył potwierdzić najłaskawiej naszego księcia Miłosza Obrenowicza, któremu Skupczyna narodowa pod dniem 11go (23) grudnia 1858 poruczyła nanowo godność księcia serbskiego z prawem następstwa.

Dnia 3. (15.) stycznia nadeszła telegrafem z Bukaresztu depesza od naszego księcia Miłosza z uwiadomieniem, że nasz Monarcha wypełniając życzenie narodu serbskiego potwierdził nowo obranego księcia, i dozwolił mu oraz mianować zastępcę swego, któryby zarządzał krajem aż do przybycia jego.

Na mocy tego raczył książę mianować mnie podpisanego swoim zastępcą.

Rząd prowizoryczny przedłożył natychmiast 5. (17.) b. m. tę depeszę książęcą Skupczynie narodowej, która na 28. posiedzeniu swojem przyjęła z radością to rozporządzenie księcia.

Stosownie do tego najwyższego rozporządzenia objąłem dziś administracyę kraju z rąk prowizorycznego rządu.

Oznajmiając to senatowi, ministrom, Skupczynie narodowej, wszystkim władzom i całemu ludowi, zapewniam ich oraz, że jako zastępca serbskiego księcia Miłosza Obrenowicza będę służyć wiernie ustawom i zarządzać krajem stosownie do teraźniejszych potrzeb i życzeń ludu, dopokąd książę Miłosz nie przybędzie do Serbii.

Szczególnie zaś będę się starał utrzymać spokój i porządek w kraju, jak również i o to, by wszelkie ustawy były punktualnie dopełniane, a oraz używać będę wszelkich sił moich i odpowiednych stosunkom środków prawnych, by poruczony mi skarb zachować w całości aż do przybycia księcia Miłosza.

Wszyscy teraźniejsi ministrowie, senat, Skupczyna i wszystkie teraźniejsze władze i urzędnicy pozostają przy swem urzędowaniu.

Wzywa się przeto cały lud i każdego z osobna, ażeby słuchali rozkazów swojej przełożonej władzy i wypełniali punktualnie wszelkie jej rozporządzenia.

Belgrad, 6. (18.) stycznia 1859.

(L. S.)

(Podpis.)
Szczepan Magazynowicz,
predstawnik książ. zastępcy i minister spraw zagranicznych.

(Podpis.)
Stewcza Mihajłowicz,
zastępca serbskiego księcia Miłosza Obrenowicza.

Wyspy Jońskie.

(Sprawy jońskie.)

Dziennikowi *Independance belge* telegrafują z Marsylii pod dniem 20. stycznia: „P. Gladstone zgromadził w Korfu deputowanych Jońskich wysp, i miał z nimi konferencyę. Wszyscy deputowani żądali rewizyi traktatów z 1815 roku i wcielenia do Grecyi, wzbraniali się rozpoznawać polecone reformy przed rozwiązaniem tej kwestyi.“

Azya.

(Wiadomości z Bombaju.)

Według wiadomości z Bombaju z dnia 24. grudnia wyruszył Tantia Topi na Andipur. W Gwaliorze przyaresztowali Anglicy 600 Indyanów oskarżonych o sprzysiężenie. Nena Sahib zmuszony uciekać spiesznie z Czurdy leżącej o 30 angielskich mil na północ od Baraiczu schronił się do pobliskiej w gęstwinie lasów znajdującej się warowni.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 24. stycznia. *Gazeta kolońska* podała w depeszy telegraficznej z Londynu z 21. b. m. wiadomość z Neapolu, jakoby Król Ferdynand II. nieżył już. Ażeby zbić tę fałszywą wiadomość, dość byłoby - przypomnąć nasz telegram z Neapolu, który donosił, że na dniu 20. b. m. polepszył się już znacznie stan zdrowia Króla: ale dla większego upewnienia możemy dodać jeszcze, że nawet otrzymany wczoraj — 23. — telegram z Neapolu *potwierdza to stopniowe polepszenie się królewskiego zdrowia.*

Kattaro, 23go stycznia. Ich Cesarzew. MM. Arcyksiążęta Wilhelm i Reiner i Arcyksiężna Marya przybyli dziś przed południem z Lissy do Kattaro. Arcyksiążęta zwiedzali koszary i warownie, a Arcyksiężna robiła wycieczkę do Pezzagno. Po południu o godzinie 3. mieli odjechać do Brindisi.

Paryż, 24. stycznia. Dzisiejszy *Monitor* zawiera artykuł prawie tej treści. Od dawna istniały pewne stosunki między Cesarzem a królem sardyńskim. Wzajemne widoki Francyi i Sardynii skłoniły obudwu monarchów, wzmocnić te stosunki związkiem familijnym. Od roku już toczyły się układy w tej mierze; ale dla wieku księżniczki musiano aż dotąd odkładać termin zaślubin. Wczoraj oświadczył się jenerał Niel urzędownie o rękę księżniczki Klotyldy dla księcia Napoleona i król zezwolił na ten związek. Zaślubiny nastąpią wkrótce w Turynie. — W dalszej nocie powiada *Monitor*: Dziennik *Union* nie wahał się powtórzyć wiadomość dziennika *Indep. belge*, jakoby król Piemontu zezwolił na zaślubienie swej córki tylko pod warunkiem, ażeby Francya zawarła z Piemontem traktat zaczepny i odporny, i że taki traktat zawarto w Turynie. Przykro nam, że znajdujemy i musimy zbijać w samej prasie francuskiej podobne twierdzenie, które nietylko jest fałszywe ale i ubliżające godności obudwu monarchów. Cesarz musi pragnąć, by familijne związki jego zgadzały się z tradycyjną polityką Francyi, ale nie będzie nigdy przywiązywał wielkich spraw państwa do związku familijnego.

Berlin, 24. stycznia. Izba deputowanych przyjęła dziś jednogłośnie adres do Księcia Rejenta.

Belgrad, 23. stycznia. Huk dział oznajmia, że książę Miłosz wstąpił na ziemię serbską. Skupczyna nie zgadza się z teraźniejszą modyfikacyą ustawy skupczynowej, i żąda nowej zmiany.

Mexyk, 6. stycznia. Miramona obrano prezydentem. Zuloaga schronił się do ambasady angielskiej.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 25. stycznia. Na nasz wczorajszy targ przypędzono 201 wołów, mianowicie z Żółkwi 28 sztuk, z Rohatyna 14, z Krzywczyc 60, z Tarnopola 25, z Witkowa 15, a z Rozdołu 4 stada po 9, 14, 6 i 30 sztuk. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu 192 sztuk na potrzeb miasta i pzedano za woła, mogącego ważyć 250 ℔ mięsa i 26 ℔ łoju, 45zł.67c.; sztuka zaś, którą szacowano na 370 ℔ mięsa i 60 ℔ łoju, kosztowała 65zł.10c. wal. austr.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 26. stycznia.

Hotel rosyjski: PP. Jasiński Józ. z Zabłotowa. — Szymanowski Franc., z Bobiatyna. — Hr. Dunin Jan, z Głęboki. — Polanowscy Prospor i Alexand., z Rosyi.

Hotel Langa: Gontard Henr., c. k. major, z Gródka.

Hotel angielski: Cybulski Henr., ces. ros. podpułk., z Rosyi. — Słabkowski Leon, adwok., z Czerniowiec. — Szamota Sew., z Polski. — Jaworski Apol., z Ordowa — Zawadzki Kasp., z Polski.

Hotel Kuhna: Padlewski Jan, z Sokala.

Hotel podolski: Skarzyński Wład., z Suszyc.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 26. stycznia.

PP. Czachowski Jędrz., do Teleśnicy. — Oettingen Gustaw, c. k. podpułkownik i Keés Rud., c. k. rotmistrz do Żółkwi. — Karczewski Fel. i Jórski Konst., do Zaleszczyk. — Ks. Thurn-Taxis, Emer., c. k. pułkownik, do Żółkwi. — Duniewicz Edw., do Nowoszyc. — Pohorecki Franc, do Cichobuża. — Zawadzki Ant., do Firlejówki. — Zucker Zygm., do Horożnicy. — Augustynowicz Sew. do Kniażego. — Hr. Piniński Eust., do Babic. — Raczyński Fel. do Woli malin. — Lencewicz Er., do Zadworza. — Petrowicz Xawery, do Wołostkowa. — Hr. Dunin Borkowski Alex., do Winniczek. — Białobrzyski St., do Dzidziłowa. — Szczepański Józ., do Danilcza.

TEATR.

Dziś na scenie niemieckiej: Koncert pianisty *L. Kniny* z Pragi, i komedya niem. w 1 akcie: „**Die Helden**“ (Bohaterowie). *Jutro* na scenie polskiej na dochód pani Majeranowskiej: „**Betli,**“ operetka komiczna w 1 akcie po raz pierwszy, i „**Zaproszenie do walca**“, komedya w 1 akcie z francuskiego.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

Dnia 25. stycznia

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	328 67	— 1.0°	89.6	południowy	sł.	pochmurno
2. god. po poł.	329 52	+ 0.4°	86.9	„	„	„
10. god. wiecz.	329 94	— 0.3°	92 3	„	„	„

Kurs lwowski.

Dnia 26 stycznia

		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	4	80	4	85
Dukat cesarski	„ „	4	83	4	90
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	35	8	45
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	57	1	61
Talar pruski	„ „	1	52	1	55
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	18	1	21
Galicyj. listy zastawne za 100 zlr.	bez kuponów	83	5	83	75
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	78	25	79	40
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	80	40	81	40

Kuis listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 26. stycznia.

	zł.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po ... wal. austr.	83	50
„ przedał „ „ 100 po	84	—
„ dawał „ „ 100	—	—
„ żądał „ „ 100	—	—
Wartość kupona od 100 zlr.	—	29 1/6

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 26 stycznia

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. —.— Z pożyczki narodo. po 5% za 100 zlr. — —. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. 81.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 79 50; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. — po 3% za 100 zl. —. ; po 2½% za 100 zl. 39.50; po 1% za 100 zł. — —; Przeznaczone do loso.: z r. 1834 za 100 — zł., z r. 1839 za 100 zł. —.— zł. z roku 1854 za 100 zł. 111 —. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po 4½% za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł — —; po 2½% za 100 zł. — —; po 2¼% za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po 1¾% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granica uprocentowane: po 5% za 100 zł. — —: po 4½ za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier 80 25; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii 79 10; Galicyi 77 75; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu 77.—; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1867 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 939 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 217.69; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego — —; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zl. 1712; towarzystwa kolei żelaznej państwa —.—; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —.—; polud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—; kolei Cisy po 200 zlr. m. k. —; — lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 zlr. 487.—; Lloyda w Tryeście po 500 zlr. —.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesiecy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—.; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. — —; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka 97.—; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące. Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. poludn. niemieck. waluty 88.20. Berlin za 100 talarów —.—. Wrocław za 100 talar. — —. Frankfurt n. M. za 100 zł. południ. niemieck. waluty 88.40. Genua za 100 lirów piemonckich — —. Hamburg za 100 marko banko 78.60. Lipsk za 100 talarów 154 —. Liwurna za 100 lirów toskańskich —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 104.20. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. 102.—. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. 41.50. Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich 15.10. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 4.96, dukaty ces. pełnej wagi 4.92, korony 14.20, półkorony —.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 24. stycznia.

Dług publiczny.

A. Państwa

	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	—.—	—.—
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	81.40	81.60
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 „	—.—	—.—
Metaliki po 5% za 100 zł.	79.50	79.80
dtto. „ 4½% za 100 zł.	70.50	71.50
Przeznacz. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	310.—	312.—
„ 1839 „ 100 „	129.—	130.—
„ 1854 „ 100 „	111.50	112.—
Renty Como po 42 lir. austr.	15.25	15 50

B. Krajów koronnych

Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.

	pien.	towar.
Niższej Austryi	92.—	93.—
Węgier	79 —	81.—
Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii	78.—	79.—
Galicyi	78.50	79.—
Bukowiny	77.50	78.—
Siedmiogrodu	78.—	78 50
innych krajów koronnych	91 —	92.—
Z klauzulą losowania w r. 1867	—.—	—.—

Akcye.

	pien.	towar.
Banku narodowego sztuka	935.—	938.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr	221.60	221.80
Niższo-austr. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	610.—	615 —
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1726 —	1728
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zl. mon. konw. czyli 500 fr.	235.—	236.—
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty	83.50	84.—
Połud.-półn.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	178.—	179.—
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	105.—
Lomb.-weneckiej kolei żelaznej po 570 lir. austr. czyli 192 zł. m. k. z 76 zł. 48 kr. (40%) wpłaty	95.—	96 —
Wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa po 200 zł. czyli 500 frank. z 60 zł. (30%) wpłaty	62.—	64.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zl. m. k.	475.—	478.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 „ „	305.—	310.—

Listy zastawne.

		pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon.	6letnie po 5% za 100 zł.	97.—	98.—
	10 „ „ 5% „ 100 „	94.—	95.—
	przeznaczone do losowania po 100 zł.	88.75	89.—
Banku narodowego w wal. austr.	na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	99.—	99 50
	przeznaczone do losowan. po 5% za 100 zł.	84.75	85.—

Losy.

	pien.	towar.
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zl. waluty austr. za sztukę	97.70	98.—
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zl. mon. kon.	102.—	103.—
Esterhazego 40 zł. m. k.	73.—	74.—
Salma 40 „ „	41.50	42.—
Palfiego 40 „ „	38.—	38.50
Clarego 40 „ „	38.—	38.50
St. Genois 40 „ „	36.50	37.—
Windischgrätza 20 „ „	23.—	23.50
Waldsteina 20 „ „	25.—	25.50
Keglevicha 10 „ „	15.—	15.25

Na 3 miesiące.

	pien.	towar.
Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	87.90	88.10
Frankfurt n. M., za 100 zł. południ.-niemieckiej waluty	88.20	88.30
Hamburg za 100 marko banko 2½%	78.20	78.30
Londyn za 100 funtów szterl. 3%	103 80	103 90
Paryż, za 100 franków 3%	41.40	41.45

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. mennicze	4 zł.—97 cen.	4 zl.—98 cen.
Korona	14 „ —20 „	14 „ —22 „
Napoleondor	8 „ —36 „	8 „ —37 „
Rosyjski imperyał	8 „ —45 „	8 „ —46 „

KRONIKA.

(Pielgrzymka do Jerozolimy.) Towarzystwo św. Seweryna ogłosiło na ten rok następujący program pielgrzymki do Palestyny i Jerozolimy: 1) Podróż będzie przedsięwzięta, jeśli zgłosi się dostateczna liczba osób i będzie przyjęta do grona pielgrzymów; 2) Przyjęcie to zawisło od centralnego wydziału towarzystwa Śgo Seweryna (w mieście Wiédniu, ulica Ballgasse nr. 930), i pielgrzymi muszą pisemnem oświadczeniem poddać się rozkazom prezydenta, jego zastępcy i kasyera towarzystwa. 3) Zgłoszenie się i przyjęcie musi nastąpić najdalej do 20. lutego. Tego dnia — a w razie pomyślnym nawet wcześniej — ogłoszą dzienniki w Austryi i Niemczech stanowczą uchwałę, czy nastąpi pielgrzymka. 4) Koszta podróży oznacza się na każdą osobę bez różnicy na 625 zł. wal. austr. Z tego będą pokryte: podróż morzem, dostarczenie koni i wielbłądów do podróży lądowej, utrzymanie pielgrzymów, opłaty przewodników i tragarzy, datki poczesne i t. p. 5) Tę kwotę złożyć potrzeba najdalej do 20. lutego 1859 w biórze towarzystwa albo gotówką albo w hipotece. 6) Kto w ciągu podróży odłączy się dobrowolnie od towarzystwa, nie może domagać się zwrotu sumy złożonej na podróż; a co pozostanie z pieniędzy po skończonej podróży, rozdzieli się w równych częściach pomiędzy pielgrzymów. 7) Po dopełnieniu 3. i 5. warunku wolno pielgrzymom udać się wprost do Tryestu nie wstępując do Wiédnia, przyczem rozumie się samo przez się, że każdy musi zaopatrzyć się w przepisany paszport. 8) Pielgrzymka rozpocznie się odjazdem z Tryestu 19. marca; a skończy się powrotem do tego miasta; podróż trwać będzie dwa miesiące. 9) Kobiety nie mogą być przyjęte do grona pielgrzymów.

(Wystawa sztuk pięknych). Na dniu 23. maja r. b. otworzona będzie w Haadze wystawa dzieł żyjących mistrzów wszystkich narodów, i potrwa aż do 4. lipca. Przeznaczone na wystawę dzieła sztuki muszą być nadesłane po dzień 7. maja do centralnej komisyi wystawy (Princesse gracht). Koszta przywozu na wystawę ponosi komisya, transport zaś na powrót opłacać musi właściciel, i dlatego wymienić ma pewny dom handlowy, któremu oddane będą jego dzieła po zamknięciu wystawy, jeżeli nieznajdą kupca.

(Szkody zrządzone burzą.) W nocy z 9. nı 10. b. m. zrządziła burza wielkie szkody w Rzymie i okolicy. Najpierw dał się słyszeć straszliwy szum w powietrzu, poczem rozpasał się orkan do tego stopnia, że zrywał dachy z domów, a w polu łamał i wyrywał drzewa z korzeniem. Z ludzi nikt nie zginął, ale na morzu miało się rozbić kilka okrętów. Przytem dokuczało Rzymianom dotkliwe zimno.

(Wiek panujących monarchów w Europie) Z 45 panujących monarchów w Europie jest tylko 14 jeszcze urodzonych w przeszłym wieku. Między tymi jest 4 Królów: Wirtembergski (urodz. 1781), Belgijski (ur. 1790), Pruski (ur. 1795) i Szwedski (ur. 1799). Najstarszym z wieku monarchą jest Wielki książę w Meklenburg-Strelitz (ur. 1779) najmłodszym książę parmeński Robert (ur. 1848); po nim następuje Król portugalski.

Główny Redaktor **M. Szrzeniawa Sartyni.**

Z c. k. galic. drukarni rządowej.